

906.

Na osnovu člana 32 stav 8 Zakona o zaštiti dobrobiti životinja ("Službeni list CG", br. 14/08 i 47/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

**PRAVILNIK
O BLIŽIM USLOVIMA KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU PREVOZNIK I PREVOZNO SREDSTVO ZA PREVOZ
ŽIVOTINJA***

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi koje treba da ispunjavaju prevoznik i prevozna sredstva za obavljanje prevoza životinja, sadržaj plana puta i način osposobljavanja pratioca životinja.

Član 2

Ovaj pravilnik primjenjuje se na prevoz živih životinja (kičmenjaka) koji se prevoze kroz Crnu Goru.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **pratilac** je lice koje prati životinju tokom prevoza i koje je direktno odgovorno za dobrobit životinja koje prati;
- 2) **kontejner** je sanduk, kutija, posuda ili druga čvrsta struktura koja se upotrebljava za prevoz životinja, a koja nije prevozno sredstvo;
- 3) **kontrolno mjesto ili odmorište** je mjesto gdje se životinje odmaraju najmanje 12 sati ili duže i koje ispunjava sljedeće uslove:
 - ima opremu za čišćenje i dezinfekciju svih zgrada, opreme, uređaja i vozila;
 - izgrađeno je od materijala koji se lako mogu očistiti i dezinfikovati; i
 - očišćeno i dezinfikovno prije i nakon svake upotrebe, prema zahtjevu službenog veterinara;
- 4) **izlazno mjesto** je granično inspeksijsko mjesto ili neko drugo mjesto gdje životinje napuštaju carinsko područje;
- 5) **putovanje** je prevoz od mjesta polaska do mjesta odredišta, uključujući svaki istovar, smještaj i utovar koji se odvija na usputnim mjestima putovanja;
- 6) **brod za transport životinja** je brod koji se upotrebljava za prevoz domaćih kopitara ili domaćih vrsta goveda, ovaca, koza ili svinja, osim ro-ro brodova ili brodova kojima se prevoze životinje u pokretnim kontejnerima;
- 7) **dugo putovanje** je putovanje koje traje duže od osam sati i počinje trenutkom kretanja prve životinje iz pošiljke;
- 8) **prevozno sredstvo** je drumsko ili željezničko vozilo, brod i avion koji se upotrebljavaju za prevoz životinja;
- 9) **navigacioni sistem** je satelitska infrastruktura koja obezbjeđuje globalne, trajne, tačne i bezbjedne usluge vremenskog usklađivanja i pozicioniranja ili neka druga tehnologija koja obezbjeđuje usluge koje se u smislu ovog pravilnika smatraju ekvivalentnim;
- 10) **organizator prevoza** je prevoznik koji je zaključio ugovor sa najmanje jednim prevoznikom za dio putovanja ili fizičko ili pravno lice koje je zaključilo ugovor sa više prevoznika ili lice koje je potpisalo plan puta – planiranje;
- 11) **mjesto polaska** je mjesto u kome se životinja prvi put utovari u prevozno sredstvo, pod uslovom da je na tom mjestu bila smještena najmanje 48 sati prije polaska, kao i sabirni centar ako je razdaljina između prethodnog mjesta utovara i sabirnog centra manja od 100 km, odnosno ako je za životinju obezbijeđeno dovoljno prostirke, ako nije vezana i ako je napojena najmanje šest sati prije polaska iz sabirnog centra;
- 12) **mjesto odredišta** je mjesto u kojem je životinja istovarena iz prevoznog sredstva i smještena najmanje 48 sati prije polaska ili klanja;
- 13) **mjesto odmora ili pretovara** je mjesto tokom putovanja koje nije odredište, uključujući i mjesto na kojem životinje mijenjaju prevozno sredstvo bez obzira da li se istovaruju ili ne istovaraju;
- 14) **ro-ro brod** je brod opremljen tehnologijom koja drumskim i željezničkim prevoznim sredstvima omogućava ukrcavanje i iskrcavanje sa broda;
- 15) **prevoz** je kretanje životinja jednim ili više prevoznih sredstava, uključujući utovar, istovar, pretovar i odmor dok se ne završi istovar životinja u mjestu odredišta;
- 16) **prevoznik** je fizičko ili pravno lice koje obavlja prevoz za svoj račun ili za račun drugog lica;
- 17) **neukroćeni kopitari** su kopitari koji se ne mogu vezati ili voditi na povodcu, a da se ne izazovu tjelesne povrede, bol ili patnja koja se može izbjeći.

Član 4

Prevoznik životinja treba da ispunjava uslove utvrđene zakonom.

Pored uslova utvrđenih zakonom prevoznik treba da obezbijedi:

- 1) da se dužina putovanja svede na najmanju moguću mjeru i da se zadovolje potrebe životinja u toku putovanja;
- 2) da životinje budu sposobne za putovanje;
- 3) da prevozna sredstva budu izrađena i održavana i da se sa njima upravlja na način da se izbjegnju povrede i patnja životinja i osigura njihova sigurnost;
- 4) da oprema za utovar i istovar bude odgovarajuće dizajnirana, izrađena, održavana i da se njome upravlja na propisani način;

5) da se prevoz do mjesta odredišta obavlja bez kašnjenja, a uslovi dobrobiti životinja redovno provjeravaju i održavaju na odgovarajući način;

6) vodu, hranu i odmor koji kvalitetom i količinom odgovaraju vrsti i veličini životinja;

7) dovoljnu podnu površinu i visinu, u zavisnosti od veličine životinje, trajanja putovanja i vrste prevoznog sredstva.

Član 5

Životinje nijesu sposobne za putovanje i to:

- 1) ako su povrijeđene ili pokazuju trenutnu fiziološku slabost ili patološke procese, a naročito ako:
 - a) imaju otvorene rane ili prolapsus;
 - b) se ne mogu samostalno kretati;
- 2) prasad mlađa od tri nedelje, jagnjad mlađa od sedam dana, a telad mlađa od deset dana, osim ako je putovanje kraće od 100 km;
- 3) ako im rogovi nijesu u potpunosti izrasli (odnosno imaju baršunasti ovoj na rogovima);
- 4) psi i mačke mlađi od osam nedelja, osim kada su u pratnji majke;
- 5) visokogavidne ženke u zadnjih 10% perioda od ukupnog trajanja gravidnosti i ženke u prvih sedam dana nakon porođaja;
- 6) novorođeni sisari kod kojih pupak nije u potpunosti zarastao.
Izuzetno od stava 1 ovog člana, mogu se prevoziti:
 - 1) lako povrijeđene ili oboljele životinje, kod kojih prevoz neće izazvati dodatnu patnju;
 - 2) povrijeđene ili oboljele životinje koje se prevoze u eksperimentalne ili druge naučne svrhe, ako je bolest ili povreda dio istraživačkog programa;
 - 3) povrijeđene ili oboljele životinje, ako se prevoze pod nadzorom veterinara, radi liječenja ili nakon liječenja ili postavljanja dijagnoze, a kod kojih prevoz ne izaziva dodatni bol, patnju, strah i stres;
 - 4) životinje kod kojih su rane u potpunosti zarasle nakon obavljenih veterinarskih, odnosno zootehničkih zahvata na životinjama.

Životinje koje se razbole ili povrijede tokom prevoza, odvajaju se od drugih životinja, radi ukazivanja prve pomoći i odgovarajućeg veterinarskog tretmana, a ako je neophodno podvrgavaju se prinudnom klanju ili usmrćivanju na propisan način.

Sedativi se ne daju životinjama koje se prevoze, osim uz veterinarski nadzor ako je njihova primjena neophodna kako bi se obezbjedila zaštita dobrobiti životinja.

Tokom prevoza mliječna grla u laktaciji bez mladunaca muzu se u razmacima od najmanje 12 sati.

Član 6

Prevoznik prilikom obavljanja prevoza životinja, treba da ima dokumentaciju o porijeklu i vlasništvu na životinjama, plan puta, odnosno plan prevoza životinja i da za duga putovanja u drumskom prevozu koristi navigacioni sistem.

Član 7

Prevoz životinja može da se obavlja u prevoznim sredstvima u drumskom, željezničkom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju.

Životinje koje se prevoze prevoznim sredstvima u pomorskom saobraćaju smještne su u kontejnerima i kavezima, a u prevoznim sredstvima u vazdušnom saobraćaju u sanducima i kavezima.

Prevozno sredstvo za prevoz životinja treba da ispunjava uslove date u Prilogu 1.

Član 8

Plan puta za prevoz životinja sačinjava se samo za duga putovanja i sadrži planiranje prevoza, mjesto polaska, mjesto odredišta, izjavu prevoznika i izvještaj o nepravilnostima tokom putovanja kao i podatke o planiranom odmoru životinja u kontrolnim tačkama - odmorištima za smještaj životinja.

Plan puta dat je na obrascu 1.

Član 9

Osposobljavanje pratioca životinja vrši se na seminarima prema programu koji sadrži:

- a) osnove iz oblasti dobrobiti životinja tokom prevoza;
- b) osnove iz fiziologije životinja, potrebe za hranom i vodom, ponašanje životinja i pojam stresa;
- c) praktične vještine postupanja sa životinjama;
- d) uticaj vožnje na dobrobit životinja koje se prevoze i na kvalitet mesa;
- e) osnove postupanja sa životinjama prilikom utovara, kompatibilnost životinja, grupisanje i razvrstavanje životinja;
- f) osnove za bezbjednost pratioca životinja.

Član 10

Prilog 1 i obrazac 1 čine sastavni ovog pravilnika.

Član 11

Danom početka primjene ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjavaju prevozna sredstva za prevoz životinja ("Službeni list CG", broj 72/16).

Član 12

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od 1. januara 2019. godine.

*U ovaj pravilnik preneijete su odredbe Uredbe Vijeća br.1/2005 od 22 decembra 2004 godine o zaštiti životinja tokom prevoza i izmjena direktiva 64/432/EEZ i 93/119/EZ i Uredbe (EZ) br.1255/97 /This Rulebook has been superseded Council Regulation No 1/2005 of 22 December 2004 on the protection of animals during transport and amending Directives 64/432 / EEC and 93 / 119 / EC and Regulation (EC) No 1255/97, Uredba vijeća (EZ) br. 1255/97 o kriterijima Zajednice za kontrolne točke te izmjeni plana puta koji se navodi u Prilogu Direktivi 91/628/EEZ/ Council regulation (EC) No 1255/97 of 25 June 1997 concerning Community criteria for staging points and amending the route plan referred to in the Annex to Directive 91/628/EEC/ Uredba vijeća (EZ) br. 1040/2003 o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1255/97 s obzirom na korištenje odmorišta/ Council Regulation (EC) No 1040/2003 of 11 June 2003 amending Regulation (EC) No 1255/97 as regards the use of staging points

Broj: 323-44/18-4

Podgorica, 12. jula 2018. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović,** s.r.

PRILOG 1

USLOVI KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU PREVOZNA SREDSTVA ZA PREVOZ ŽIVOTINJA

Prilikom prevoza životinja u željezničkim prevoznim sredstvima i drumskim prevoznim sredstvom treba da se obezbijedi dovoljno slobodne podne površine i visine koja odgovara njihovoj veličini i trajanju putovanja, tako da mogu da stoje u svojoj prirodnoj poziciji i mogu da legnu, osim ako tehnički protokol ili posebni uslovi za dobrobit životinja zahtijevaju drugačije.

Kako bi se spriječile povrede prouzrokovane naglim pokretima, u prevoznim sredstvima postavljaju se pregrade, kojima se životinje dijele u manje grupe.

Prasadima lakšim od 10 kg, jagnjadima lakšim od 20 kg, teladima mlađim od šest mjeseci i ždrebada mlađim od četiri mjeseca treba da se obezbijedi odgovarajuća prostirka ili materijal, koji dobro apsorbuje feces i urin i koji im pruža dovoljan komfor u zavisnosti od vrste i broja životinja koje se prevoze, kao i trajanja putovanja i vremenskih prilika.

Kada se u toku prevoza željezničkim prevoznim sredstvom životinje ne prevoze u individualnim boksevima, kopitari se vezuju tako da budu okrenuti na istu stranu željezničkog vagona ili da gledaju jedni u druge, a ždrebada i neukroćeni kopitari se ne vezuju.

Velike životinje se utovaraju na način koji omogućava pratiocu da se kreće između njih.

Prilikom sklapanja voza ili tokom bilo kog pomjeranja vagona preduzimaju se sve mjere kako bi se izbjeglo udaranje vagona u kome se nalaze životinje.

Životinje se kontrolišu prilikom svakog zaustavljanja željezničkih vagona i pri promjeni vremenskih uslova.

Drumskim prevoznim sredstvom kojim se prevoze životinje upravlja se na način kojim se obezbjeđuje mirno ubrzavanje, usporavanje i zaustavljanje.

Životinje se kontrolišu prilikom svakog zaustavljanja drumskog prevoznog sredstva i pri promjeni vremenskih uslova.

U pomorskim prevoznim sredstvima, životinje se ne prevoze na otvorenoj palubi, osim ako su u kontejnerima koji pružaju odgovarajuću zaštitu od vode.

Utovar i istovar životinja na brod i sa broda se obavlja pod nadzorom veterinarskog inspektora.

Zalihe svježe vode, hrane i odgovarajuće prostirke treba da budu obezbijeđene u količini dovoljnoj za potrebe životinja koje se prevoze brodom, u zavisnosti od dužine putovanja i za slučaj kašnjenja, drže se odvojeno i zaštićeno od vode.

U brodovima namenjenim za prevoz životinja ili brodovima namenjenim za prevoz kontejnera sa životinjama, za putovanja koja traju duže od 24 sata obezbjeđuje se minimalna količina hrane i vode po danu, uvećana za 25%, kao i dodatne zalihe prostirke, hrane i vode za tri dana.

Kada se životinje prevoze drumskim prevoznim sredstvima ili željezničkim vagonima, a posebno na otvorenim palubama pomorskih prevoznih sredstava, obezbjeđuje se ventilacija tokom prevoza.

Drumska prevozna sredstva ili željeznički vagoni sa životinjama koji se smještaju na brodove treba da se smjeste na način da životinje imaju maksimalnu korist od svežeg morskog vazduha.

Pratiocu životinja obezbjeđuje se pristup životinjama, kako bi životinje mogle da budu pregledane, zbrinute, napojene i nahranjene tokom putovanja.

Kopitari, osim kobila sa ždrebadi prevoze se u odvojenim boksevima kada se vozilo utovara na brod.

U slučajevima nepredviđenih kašnjenja i drugim slučajevima kada je to neophodno treba životinje da se snabdevaju svežom vodom i hranom.

Životinje se u prevoznim sredstvima vazdušnog saobraćaja prevoze u kontejnerima koji odgovaraju vrsti životinje i koji su konstruisani tako da odgovaraju uslovima za prevoz živih životinja.

Kapetan aviona se obavještava o vrstama, položaju i broju svih živih životinja koje se ukrcavaju u avion, kao i o svim mjerama koje se preduzimaju u toku prevoza tih životinja i drugim podacima vezanim za životinje.

Utovar životinja u avion vrši se pred samo polijetanje.

Prije polijetanja pratilac životinja se informiše o procedurama komunikacije unutar aviona.

Prevoz životinja u kontejnerima obavlja se na način da se ti kontejneri drže uspravno, a udaranje i cimanje svodi se na najmanju moguću mjeru.

Kontejneri u kojima se prevoze životinje osiguravaju se na način da se spriječi njihovo pomjeranje prilikom kretanja vozila, a kada su teži od 50 kg obezbjeđuje se da imaju dovoljan broj odgovarajuće konstruisanih i održavanih sigurnosnih tačaka koje omogućavaju da budu čvrsto privezani za prevozno sredstvo na koje se utovaraju.

Utovar i istovar životinja se vrši na način da im se ne nanose povrede ili patnja.

Životinje se utovaraju neposredno prije početka putovanja.

Prilikom istovara životinje se ne podižu povlačenjem za glavu, rogove, uši, noge, rep ili runo, niti na bilo koji drugi način koji im može nepotrebno prouzrokovati bol, patnju ili povrede i obezbjeđuje se da se životinje ne vraćaju unazad.

Kada je to potrebno, životinje se prilikom istovara vode pojedinačno.

Prilikom pokretanja, navođenja i usmjeravanja, životinja se ne udara jakim udarcima, niti se primjenjuje pritisak na osjetljive djelove tijela, rep životinja se ne gnječi, ne uvrće i ne lomi i životinje se ne pritiskaju za oči.

Pokretanje, navođenje i usmjeravanje životinja može da se vrši lakim udarcem, uz korišćenje platna, zastavica i plastičnih lopatica.

Pribor koji se koristi za pokretanje životinja radi navođenja i usmjeravanja može da se koristi samo u kratkom vremenskom periodu i ne koristi se u druge svrhe.

Prilikom pokretanja životinja radi navođenja i usmjeravanja, pribor za izazivanje elektro-šokova može se upotrijebiti samo za odrasla goveda i odrasle svinje koje odbijaju da se pomjere i ako ispred tih goveda, odnosno svinja ima dovoljno prostora za kretanje.

Primjena elektro-šokova može da se vrši samo na mišićima zadnjih nogu životinja, a elektro-šokovi ne mogu da traju duže od dvije sekunde i između njih se ostavlja dovoljno dug period za reakciju životinje.

Korišćenje pribora za elektro-šokove se izbjegava uvijek kada je to moguće.

Dolaskom u mjesto odredišta, životinje se istovaraju što je prije moguće i obezbjeđuje im se dovoljna količina vode, a po potrebi i hrane i omogućava im se odmor.

Ako utovar ili istovar traje više od četiri sata, osim kod živine, životinjama se obezbjeđuju adekvatni objekti za držanje, hranjenje i napajanje izvan prevoznog sredstva, bez vezivanja životinje, koje se obavlja pod nadzorom i uz obezbjeđivanje dobrobiti životinja tokom utovara i istovara.

Životinja se utovara u prevozno sredstvo koje je očišćeno i dezinfikovano.

Utovar i istovar životinja se obavlja pomoću propisane opreme.

Prostori i oprema za utovar i istovar, uključujući podne površine, projektuju se, izrađuju, održavaju i njima se rukuje tako da:

a) spriječe povrede i patnju životinja i svedu uznemirenost životinja tokom kretanja na najmanju mjeru, sa površinama koje nijesu klizave i sa obezbjeđenjem bočnih zaštita kojima bi se spriječio bijeg životinja;

b) se mogu lako čistiti i dezinfekovati.

Rampe ne treba da imaju ugao strmiji od 20 stepeni, odnosno 36,4 % u horizontali za svinje, telad i konje, i strmiji od 26 stepeni i 34 minute, odnosno 50% horizontalno za ovce i goveda osim teladi, a kad je nagib veći od 10 stepeni, odnosno 17,6 % u horizontali, rampe se opremaju sistemom, koji obezbjeđuje životinjama da se popnu ili siđu bez opasnosti ili poteškoća.

Platforme koje se dižu i gornji uglovi platformi opremaju se bezbjednim ogradama i onemogućavaju životinjama da tokom utovara i istovara ispadnu ili pobjegnu.

Tokom utovara i istovara obezbjeđuje se odgovarajuća rasvjeta.

Kad se kontejneri natovareni životinjama slažu jedan na drugi u prevoznom sredstvu, preduzima se:

a) sprječavanje, ili u slučaju živine, kunića ili krznašica, ograničavanje isticanja urina i fekalija na životinje koje su smještene ispod njih;

b) obezbjeđivanje stabilnosti kontejnera.

Ručno podizanje se vrši kada su životinje dovoljno male i kod mladih životinja koje mogu imati poteškoća u savladavanju rampi.

Roba koja se prevozi istim prevoznim sredstvom kao i životinje smješta se tako da životinjama ne izazove povrede, patnju ili bol.

Kada se životinje utovaraju u kontejnerima koji se postavljaju jedan na drugi, preduzimaju se neophodne mjere, radi sprečavanja izlivanja fecesa i urina na životinje u donjim kontejnerima, kao i mjere za osiguranje stabilnosti i dobre ventiliranosti kontejnera.

Sa životinjama se postupa nježno kako bi se smanjila uznemirenost i životinje zaštitile od bola, stresa i povreda.

U cilju smanjenja stresa izazvanog prevozom, posebna pažnja posvećuje se određenim kategorijama životinja, kao što su divlje životinje, koje se prije puta prilagođavaju prevoznom sredstvu i navikavaju na korišćenje pojilica u prevoznom sredstvu.

Divlje životinje i ostale životinje osim kopitara, goveda, ovaca, koza i svinja tokom prevoza prati obaveštenje u kome se navodi da su životinje divlje, plašljive ili opasne, kao i pisano uputstvo o načinu hranjenja, napajanja i posebnoj njezi.

Hranjenje, napajanje i odmor životinja u toku prevoza obezbjeđuje se u odgovarajućim vremenskim intervalima, u zavisnosti od vrste životinje i njene starosti.

Životinje se hrane najmanje na svakih 24 sata, a napajaju najmanje na svakih 12 sati, a ako je spoljašnja temperatura visoka ili se prevoze mlade životinje, hranjenje i napajanje vrši se češće.

Kopitari se ne prevoze vozilima na više nivoa, osim ako su životinje ukrcane na najniži nivo, a na višem nivou nema životinja, kada se obezbjeđuje da odjeljak sa životinjama bude visok najmanje 75 cm od visine grebena najviše životinje.

Životinje se tokom prevoza razdvajaju kada postoji mogućnost da dođe do povreda ili mučenja ako su zajedno.

Posebno se razdvajaju:

- 1) različite vrste životinja;
- 2) životinje koje se ponašaju neprijateljski jedna prema drugoj;
- 3) životinje koje se značajno razlikuju po veličini i uzrastu;
- 4) nekastrirani odrasli nerastovi i pastuvi;
- 5) vezane i nevezane životinje;
- 6) životinje sa rogovima od životinja bez rogova;
- 7) polno zreli mužjaci od ženki.

Ne razdvajaju se ženke sa mladima, životinje koje su rasle zajedno i koje su navikle jedna na drugu, a čije bi razdvajanje izazvalo stres.

Nepripitomljeni kopitari se ne prevoze u grupama većim od četiri životinje.

Kada životinje moraju da se vežu, neophodno je da konopci, užad i druga sredstva budu:

- 1) jaka kako se ne bi prekinula tokom prevoza;
- 2) dugačka da omoguće životinjama da, po potrebi, legnu i da nesmetano uzimaju hranu i vodu.

Potrebno je da se eliminiše svaka opasnost od davljenja ili povreda i da se omogući da životinje mogu lako da se oslobode.

Životinje se ne vezuju za rogove, glavu, noge, nosnu alku, niti im se noge vezuju zajedno, a teladima se ne stavljaju brnjica.

Kopitari stariji od osam mjeseci tokom prevoza nose ular, osim nepripitomljenih konja.

U toku prevoza životinjama se obezbjeđuje dovoljna zaliha hrane i vode.

Hrana se štiti od loših vremenskih prilika, prašine, goriva, izduvnih gasova, urina, fecesa i drugog otpada.

Posebne hranilice se pričvršćuju za prevozno sredstvo kako se u vožnji ne bi prevrnule.

Prevozna sredstva i kontejneri za pomorski prevoz opremaju se dovoljnom zalihom vode.

U toku dužeg prevoza životinja drumskim i željezničkim prevoznim sredstvima hranjenje, napajanje i odmor vrši se u odgovarajućim vremenskim intervalima u zavisnosti od vrste životinja, i to:

- 1) nezalučena telad, jagnjad, jarad, ždrebad i prasad koja se još uvek hrane mlijekom, poslije devet sati putovanja odmaraju se najmanje jedan sat kako bi se nahranili i napojili i poslije toga mogu da se prevoze sljedećih devet časova;
- 2) svinje se prevoze najduže 24 sata, a tokom putovanja obezbjeđuje im se stalan pristup vodi;
- 3) kopitari se prevoze najduže 24 sata, a tokom putovanja obezbjeđuje im se voda, a po potrebi i hrana svakih osam sati;
- 4) goveda, ovce i koze poslije 14 sati putovanja odmaraju se najmanje jedan sat, kako bi se napojili ili po potrebi nahranili, a nakon tog perioda mogu da se prevoze sljedećih 14 sati.

Kada je to u interesu životinja, drumskim i željezničkim prevoznim sredstvom najduže vrijeme prevoza može se produžiti za najviše dva sata, uzimajući u obzir blizinu odredišnog mjesta.

Poslije najdužeg vremena prevoza, životinje se istovaruju, hrane, poje i odmaraju najmanje 24 sata.

Za živinu i kuniće obezbjeđuju se dovoljne količine hrane i vode za putovanje, osim ako putovanje traje kraće od:

- 1) 12 sati, ne računajući vrijeme utovara i istovara ili
- 2) 24 sata za piliće svih vrsta, ako se putovanje završi u roku od 72 sata poslije izlijeganja.

Psi i mačke se hrane u intervalima od najviše 24 sata, a poje u intervalima od najviše osam sati, u skladu sa pisanim uputstvom o načinu hranjenja i napajanja.

Ostale vrste životinja se prevoze u skladu sa pisanim uputstvom o načinu hranjenja i pojenja, u zavisnosti od vrste životinje i njenih potreba.

Prevozna sredstva za prevoz životinja u zavisnosti od vrste životinja koje prevoze, treba da raspolažu minimalnom podnom površinom datom u tabelama:

Željeznička prevozna sredstva**Kopitari****Tabela 1**

Odrasli konj	1,75 m ² (0,7 x 2,5)
Mladi konj (od šest do 24 mjeseca) za putovanja do 48 sati	1,2 m ² (0,6 x 2m)
Mladi konj (od šest do 24 mjeseca) za putovanja preko 48 sati	2,4 m ² (1,2 x 2m)
Poni (ispod 144 cm)	1 m ² (0,6 x 1,8m)
Ždrjebe (od nula do šest mjeseci)	1,4 m ² (1 x 1,4 m)
Standardna širina vagona je do 2m.	

Napomena: Tokom dugih putovanja ždrebad i mladi konji treba da imaju prostor za ležanje.

Površine iz tabele 1 ovog priloga mogu da variraju najviše 10% za mlade konje i ponije, a najviše 20% za mlade konje i ždrebad, što ne zavisi samo od mase i veličine konja, nego i od njihovog fizičkog stanja, meteoroloških uslova i planiranog trajanja putovanja.

Drumska prevozna sredstva**Kopitari****Tabela 2**

Odrasli konj	1,75 m ² (0,7 x 2,5)
Mladi konj (od šest do 24 mjeseca) za putovanja do 48 sati	1,2 m ² (0,6 x 2m)
Mladi konj (od šest do 24 mjeseca) za putovanja preko 48 sati	2,4 m ² (1,2 x 2m)
Poni (ispod 144 cm)	1 m ² (0,6 x 1,8m)
Ždrjebe (od nula do šest mjeseci)	1,4 m ² (1 x 1,4 m)

Napomena: Tokom dugih putovanja ždrjebad i mladi konji treba da imaju prostor za ležanje.

Površine iz tabele 2 ovog priloga mogu da variraju najviše 10% za mlade konje i ponije, a najviše 20% za mlade konje i ždrebad, što ne zavisi samo od mase i veličine konja, nego i od njihovog fizičkog stanja, meteoroloških uslova i planiranog trajanja putovanja.

Vazдушna prevozna sredstva**Kopitari****Tabela 3**

0 – 100 kg	0,42 m ²
100 – 200 kg	0,66 m ²
200 – 300 kg	0,87 m ²
300 – 400 kg	1,04 m ²
400 – 500 kg	1,19 m ²
500 – 600 kg	1,34 m ²
600 – 700 kg	1,51 m ²
700 – 800 kg	1,73 m ²

Pomorska prevozna sredstva**Kopitari****Tabela 4**

Masa životinja u kg	m ² / po životinji
200 – 300	0,90 – 1,175
300 – 400	1,175 – 1,45
400 – 500	1,45 – 1,725
500 – 600	1,725 – 2
600 – 700	2 – 2,25

Željeznička prevozna sredstva**Goveda****Tabela 5**

Kategorija	Okvirna masa (u kg)	Površina u m ² /životinja
Telad	50	0,30 do 0,40
	110	0,40 do 0,70
	200	0,70 do 0,95

Goveda	325	0,95 do 1,30
	550	1,30 do 1,60
	>700	>1,60

Površine iz tabele 5 ovog priloga mogu da variraju, što ne zavisi samo od mase i veličine goveda, nego i od njihovog fizičkog stanja, meteoroloških uslova i planiranog trajanja putovanja.

Drumska prevozna sredstva Goveda Tabela 6

Kategorija	Okvirna masa (u kg)	Površina u m ² /životinja
Telad	50	0,30 do 0,40
	110	0,40 do 0,70
	200	0,70 do 0,95
Goveda	325	0,95 do 1,30
	550	1,30 do 1,60
	>700	>1,60

Površine iz tabele 6 ovog priloga mogu da variraju što ne zavisi samo od mase i veličine goveda, nego i od njihovog fizičkog stanja, meteoroloških uslova i planiranog trajanja putovanja.

Vazдушna prevozna sredstva Goveda Tabela 7

Kategorija	Okvirna masa (u kg)	Površina u m ² /životinja
Telad	50	0,23
	70	0,28
Goveda	300	0,84
	500	1,27

Pomorska prevozna sredstva Goveda Tabela 8

Masa životinja u kg	m ² /životinja
200 – 300	0,81 – 1,0575
300 – 400	1,0575 – 1,305
400 – 500	1,305 – 1,5525
500 – 600	1,5525 – 1,8
600 – 700	1,8 – 2,025

Bremenitim životinjama treba se obezbediti 10% više prostora.

Željeznička prevozna sredstva Ovce i koze Tabela 9

Kategorija	Masa u kg	Površina u m ² /životinja
Ostrižene ovce	<55	0,20 – 0,30
	>55	>0,30
Neostrižene ovce	<55	0,30 – 0,40
	>55	>0,40
Visoko bremenite ovce	<55	0,40 – 0,50
	>55	>0,50
Koze	<35	0,20 – 0,30
	35 – 55	0,30 – 0,40
	>55	0,40 – 0,75
Visoko bremenite koze	<55	0,40 – 0,50
	>55	>0,50

Površine iz tabele 9 ovog priloga mogu varirati u zavisnosti od rase, veličine, fizičkog stanja i dužine životinjskog krzna, kao i od meteoroloških uslova i dužine putovanja.

Drumska prevozna sredstva

Ovce i koze

Tabela 10

Kategorija	Masa u kg	Površina u m ² /životinja
Ostrižene ovce i jagnjad od 26 kg i teža	<55	0,20 – 0,30
	>55	>0,30
Neostrižene ovce	<55	0,30 – 0,40
	>55	>0,40
Visoko bremenite ovce	<55	0,40 – 0,50
	>55	>0,50
Koze	<35	0,20 – 0,30
	35 – 55	0,30 – 0,40
	>55	0,40 – 0,75
Visoko bremenite koze	<55	0,40 – 0,50
	>55	>0,50

Površine iz tabele 10 ovog priloga mogu varirati u zavisnosti od rase, veličine, fizičkog stanja i dužine životinjskog krzna, kao i od meteoroloških uslova i dužine putovanja. Kod prevoza u druskim prevoznim sredstvima jagnjadima se obezbjeđuje površina od 0,2 m² po jagnjetu.

Vazдушna prevozna sredstva

Ovce i koze

Tabela 11

Prosječna masa (u kg)	Površina po ovci/kozi (u m ²)
25	0,2
50	0,3
75	0,4

Pomorska prevozna sredstva Ovce i koze

Tabela 12

Masa životinja u kg	m ² /životinja
20 – 30	0,24 – 0,265
30 – 40	0,265 - 0,290
40 – 50	0,290 – 0,315
50 – 60	0,315 – 0,34
60 – 70	0,34 – 0,39

Željeznička i drumska prevozna za prevoz svinja

Svinjama se obezbjeđuje prostor da mogu leći i ustati u prirodnom položaju.

Kako bi se zadovoljili minimalni uslovi, gustina utovara svinja od približno 100 kg ne prelazi 235 kg/m².

Rasa, veličina, fizičko stanje svinja mogu značiti da se minimalan spomenuti prostor povećava pa može biti potrebno i najveće povećanje od 20%, u zavisnosti od meteoroloških uslova i trajanja putovanja.

Vazдушna prevozna sredstva

Svinje

Tabela 13

Prosječna masa u kg	Površina po svinji
15 kg	0,13 m ²
25 kg	0,15 m ²
50 kg	0,35 m ²
100 kg	0,51 m ²

Površine iz tabele 13 ovog priloga mogu da variraju u zavisnosti od mase i veličine svinja i od njihovog fizičkog stanja, meteoroloških uslova i planiranog trajanja putovanja kako bi se spriječilo povrijeđivanje pri uzlijetanju ili slijetanju u slučaju turbulencije.

Pomorska prevozna sredstva

Svinje

Tabela 14

Masa u kg	m ² /životinja
deset ili manje	0,20
20	0,28
45	0,37
70	0,60
100	0,85
140	0,95
180	1,10
270	1,50

Prevoz živine u kontejnerima

Živina

Tabela 15

Kategorija	Površina u cm ²
Jednodnevni pilići	21-25 po piletu
ostali pilići stariji od jednog dana(masa u kg)	površina u cm² po kg
<1,6	180-200
1,6 do <3	160
3 do <5	115
>5	105

Površine iz tabele 15 mogu da variraju u zavisnosti od mase, veličine živine i od njihovog fizičkog stanja, meteoroloških uslova i planiranog trajanja putovanja.

Pomorska prevozna sredstva za prevoz životinja u zavisnosti od vrsta životinja koje prevoze, treba da raspolažu minimalnim zalihama hrane i vode po danu datim u tabeli

Tabela 16

Kategorija	Krmivo (hrana-% žive težine životinja)	Koncentrovana hrana (hrana-% žive težine životinja)	Svježa voda (litara po životinji)
Goveda, kopitari	2	1,6	45
Ovce	2	1,8	4
Svinje		3	10

Krmivo se može zamjeniti koncentrovanom hranom i obrnuto. Međutim, posebno treba obratiti pažnju na potrebe određenih kategorija životinja koje se navikavaju na promjenu hrane s obzirom na njihove metaboličke potrebe.

PLAN PREVOZA ŽIVOTINJA

DIO 1

PLANIRANJE PREVOZA

ORGANIZATOR (ime i adresa)			Ime lica zaduženog za prevoz	
			. Telefon/faks	
UKUPNO OČEKIVANO TRAJANJE PREVOZA (časovi/dani)				
Mjesto i zemlja polaska			Mjesto i zemlja odredišta	
Datum	Vrijeme	Datum	Vreme	Datum
Vrsta životinja	Broj životinja		Broj(evi) veterinarskog(kih) uvjerenja	
Planirani odmor, transfera ili mjesta izlaska				
Naziv mjesta u kojem će se životinje odmarati, prebaciti (izuzev mesta za izlazak)	Dolazak		Trajanje odmora (u časovima)	Ime prevoznika i broj dozvole (ovlašćenja ako se razlikuje od organizatora)
	Datum	Vrijeme		
Ja izjavljujem da sam odgovoran za organizaciju putovanja i da sam primjenio odgovarajuće mjere u cilju zaštite dobrobiti životinja tokom čitavog putovanja.				

Potpis organizatora

DIO 2

MJESTO POLASKA

Držalac u mjestu polaska - Ime i adresa (ukoliko se razlikuje od organizatora)		
Mjesto i zemlja polaska		
Datum i vrijeme prvog utovara životinja	Broj utovarenih životinja	Identifikacija prevoznog sredstva
Ja izjavljujem da sam bio prisutan u vrijeme utovara životinja i da su u vreme utovara, životinje bile pripremljene za prevoz, a oprema, procedure i način postupanja sa životinjama su u skladu sa ovim pravilnikom		
Potpis držaoca u mjestu polaska		
DODATNE KONTROLE PRILIKOM POLASKA		
Veterinar u mjestu polaska (ime i adresa)		
Ja izjavljujem da sam pregledao životinje i odobrio utovar životinja i da su u vrijeme. polaska životinje bile pripremljene za prevoz, a prevozno sredstvo i tehnička ispravnost su u skladu sa ovim pravilnikom		
11. Potpis veterinara		

DIO 3**MJESTO ODREDIŠTA**

Držalac u mestu odredišta/ovlašćeni veterinar - Ime i adresa ^(a)			
Mjesto i zemlja odredišta/kontrolno mjesto ^(a)		Datum i vrijeme pregleda	
Obavljeni pregled		Rezultata pregleda	
		Saglasnost	Odstupanje
Prevoznik Broj ovlašćenja ^(b)		☐	☐
Vozač		☐	☐
Prevozno sredstvo Identifikacija ^(s)		☐	☐
Obezbeđeni prostor Prosječna površina/životinja u m ²		☐	☐
Podaci iz putnog dnevnika i vremenska ograničenja		☐	☐
Životinje (navodi se broj svake kategorije životinja)			
Ukupno pregledanih	Nijesu sposobne(N)	Mrtve (M)	Sposobne(P)
Ja izjavljujem da sam pregledao pošiljku životinja i da su u vrijeme pregleda podaci bili istiniti. Ako postoji odstupanje obavještava se u najkraćem mogućem vremenu nadležni organ za prevoz životinja.			

Potpis držaoca u mestu odredišta/ovlašćenog veterinara (sa zvaničnim pečatom)

^(a) Obrisati ako je označeno.

^(b) Ukoliko se razlikuje od dijela 1.

^(s) Ukoliko se razlikuje od dijela 2.

DIO 4

IZJAVA PREVOZNIKA

Ispunjava vozač tokom putovanja i dostavlja na uvid nadležnom organu u mjestu polaska mjesec dana od datuma dolaska u odredišno mjesto

Postojeći plan puta - odmaranje, transfer ili mesto izlaska

Mjesto i adresa	Dolazak		Polazak		Trajanje zaustavljanja	Razlozi
	Datum	Vrijeme	Datum	Vrijeme		

Razlozi za bilo koju razliku između postojećeg i predloženog plana putovanja

Datum i vrijeme dolaska u odredišno mjesto

Broj povreda ili smrti životinja tokom prevoza i razlozi

Vozač ime i potpis

Prevoznik ime, broj ovlašćenja

Ja izjavljujem da su ulasci životinja ispravni i da nije bilo incidenata, koji dovodi do smrti životinja i koji se moraju prijaviti nadležnom organu u mjestu polaska.

Datum i mjesto

Potpis prevoznika

DIO 5

IZVJEŠTAJ O ODSUPANJIMA

Prevoznik, ime i adresa	
Mjesto i zemlja gdje je uočeno odstupanje	Datum i vrijeme uočenog odstupanja
Vrsta odstupanja	
Sposobnost za prevoz ☐	Obezbijedeći prostor ☐
Prevozno sredstvo ☐	Ovlašćenje prevoznika ☐
Način prevoza životinja ☐	Potvrda o obučenosti pratioca ☐
Vremensko ograničenja prevoza ☐	Plana puta ☐
Dodatne mjere za duga putovanja ☐	Ostalo ☐
Zapažanja	
Ja izjavljujem da sam pregledao pošiljku životinja i u ovom izveštaju detaljno prikazao odstupanja	
Datum i vrijeme izjave službenom veterinaru /ovlašćenom licu	Potpis podnosioca izjave

Kopija izveštaja o odstupanjima zajedno sa kopijom iz Dijela 1 plana puta predaje službenom veterinaru ili drugom ovlašćenom licu.